

سایه سنگین ناترازی‌های اقتصاد ایران بر نقدینگی
وحید شقایق شهری
کارشناس اقتصادی
رشد نقدینگی معلولی است که ریشه‌های اثر گذار بر آن، به‌ناترازی‌های متعدد در اقتصاد ایران بازمی‌گردد و هر یک از این ناترازی‌ها قدرت ایجاد رشد نقدینگی بالا را دارند. بنابراین، برای کاهش رشد نقدینگی، در ابتدا باید این ناترازی‌ها را مهار کرد. این موضوع به بانک مرکزی نیز ارتباطی دارد. زیرا بانک مرکزی تنها از زاویه نگاه نظام بانکی می‌تواند به این موضوع ورود کند اما سایر ناترازی‌ها در بخش‌های دیگر اقتصاد به دولت فشار وارد می‌کنند.
یکی از مهم‌ترین این ناترازی‌ها، ناترازی شبکه بانکی کشور است. البته

تواند مقاومت کند یا در نهایت در یک قدمی این سد قیمت دلار عقب بکشد.
دورنمای درآمدهای ارزی کشور در سال ۱۴۰۳ نیز قابل‌وصول باشد.
کما این که مرتضی افقه، استناد دانشگاه و اقتصاددان در این باره گفته بود: «کشور همچنان در تحریم به‌سر می‌برد و تا زمانی که مشکلات تحریمی حل نشود، نه تنها منابع در آمدی که پیش‌بینی شده قابل تحقق نیستند، بلکه این مقدار می‌هم که اضافه شده (۴۴۰ هزار میلیارد تومان) اصلاً قابلیت تحقق ندارد»

این اقتصاددان اما در رابطه با دلایل وضعیت بازار ارز و جهش قیمت و شکستن شدن سسدهای مقاومت پیاپی در این بازار به اقتصاد ۲۴ می‌گوید: «من تصور می‌کنم که این نوسانات ارزی شدید و پر تنش که اکنون در بازار ایران شاهد هستیم به‌طور مستقیم مربوط به تنش‌های منطقه‌ای؛ التهاب در دریای سرخ، در کنار امکان بازگشت ترامپ مربوط است.
کما اینکه به تأثیرپذیری بازار ارز ایران از انتخابات آمریکا بیشتر باور دارم.»
افقه در ادامه می‌افزاید: «هر چند برخی نیز معتقد هستند خود دولت در این افزایش قیمت دلار دست دارد، اما باور من بیشتر به مسائل فرا داخلی است و تأثیرپذیری بازار ارز ایران از این دست موارد.
حتی شاید این شایعه دست داشتن دولت در افزایش قیمت دلار، تلاش‌ی از سوی نزدیکان خود دولت باشد تا بی‌تدبیری و ناتوانی دولت در کنترل ارز را توجیه کند.

اما از این دست همچنان متغییر تأثیر گذار شرایط منطقه است و به خصوص پس از کشته شدن ۳ سرباز آمریکایی در مرز اردن و سوریه که به تنش بیشتر منجر شده، حالا چند روزی است که رسانه‌های خارجی بر روی این مساله که آمریکا حتماً تلافی خواهد کرد این که این خود ایران و یا کشورهای دیگر منطقه هدف این تلافی باشند، این باعث التهاب در بازار شده است.

از سوی دیگر پیروزی‌های قاطع ترامپ در انتخابات درون حزبی که یادآور دوران ریاست جمهوری وی با تحریم‌های ویران گر بوده و نگرانی از این که اگر باز دوباره ترامپ بازگردد ممکن است تحریم‌ها شدیدتر شود، خود اثر روانی ایجاد کرده که بازار را چنین منتهپ کرده است.»

■ **توان مقاومت اقتصاد ایران و ماجرای انتخابات**
این کارشناس اقتصادی درباره توان اقتصاد ایران برای مقابله و واکنش به این شرایط ارزی نیز به اقتصاد ۲۴ می‌گوید: «اقتصاد ایران تاکنون در برابر این شرایط منفعل عمل کرده است و البته حالا دیگر سال‌هاست که از دست سیاست‌گذاران

اصلاحاتی در جهت انضباط‌بخشی به شبکه بانکی و خارج کردن بانک‌ها از بنگاهداری آغاز شده اما این موضوع به اصلاح قانون پولی و بانکی کشور ربط دارد. علاوه بر آن، بحث نظارت‌هایر شبکه بانکی نیز باید تقویت شود.

ناترازی‌های دیگر هم وجود دارند که هر یک از آنها می‌توانند مسبب رشد نقدینگی باشند. یکی از این موارد، ناترازی صندوق‌های بازنشستگی است. وقتی صندوق‌های بازنشستگی باناترازی مواجه هستند، کسری بودجه را تشدید می‌کنند و دولت برای کمک به این صندوق‌ها، ناچار است برای تامین منابع لازم به سراغ بانک مرکزی و دیگر بانک‌ها برود که این موضوع، نتیجه‌ای جز رشد نقدینگی ندارد. موضوع بعدی، ناترازی‌های اقتصادی دیگر مثل ناترازی بنزین، آب، برق و گاز است که هر یکی از آنها، سهمی در کسری بودجه کشور دارند. برای مثال، وقتی کشور با ناترازی بنزین مواجه می‌شود، دولت

باز هم به سمت استقراض می‌رود که این ناترازی را پوشش دهد. این در حالیست که هر گونه دست‌درازی دولت به منابع بانک‌ها، بانک مرکزی، صندوق توسعه ملی و حتی اخیر اسودش شرکت‌های دولتی می‌تواند رشد نرخ نقدینگی را در پی داشته‌باشد.وقتی این ناترازی‌های اقتصادی وجود دارند، دولت ناچار است به روش‌های مختلف این ناترازی را جبران کند که این موضوع موجب رشد نقدینگی را فراهم می‌کند. در واقع کنترل رشد نقدینگی تنها یک جمله است اما وقتی دولت بخواهد این ناترازی‌ها را حل کند، با سختی‌های بسیاری مواجه است.برخی از این ناترازی‌ها حول ۵۰سال ساختار معيوب در اقتصاد ایران است و ریشه‌های طولانی مدت آنها باعث می‌شود که حل این ناترازی‌ها نیاز به سرمایه اجتماعی، اصلاح قوانین، جراحی‌های عمیق اقتصادی و حذف ذی‌نفعان آنها داشته‌باشد. بنابراین، مهار این ناترازی‌ها، نیازمند اصلاحات ساختاری در کشور است.

داخلی کار چندانی بر نمی‌آید. حتی در این دوره

۴ ساله جو بایدن نیز، دولت فعلی متاسفانه از فرصت کاهش تنش با آمریکا اسود نبرد و اکنون در حالی به انتهای دوران بایدن می‌رسیم که امکان دارد بازگشت به دوران جمهوری خواهان را شاهد باشیم. در این دوره چه ترامپ و چه جمهوری خواهان دیگر در رأس قدرت باشند، با توجه به وضعیت ذخایر کشور که تقریباً تمام شده و چیزی باقی نمانده که بتوانیم کشور را با آن اداره کنیم؛ اگر نتوانیم یک آرامش سیاسی یا امریکاداشته باشیم، احتمالاً شرایط اقتصادی حتی بدتر نیز خواهد شد. مگر این که اتفاقی رخ بدهد که این مرادوات به یک نقطه تعامل برسند، اما متاسفانه نه‌از این دست دولت‌اولگرا چندان امیدی به اصلاح روند است و به طرف مقابل با توجه به فضای ضد ایران ایجاد شده به خصوص با ناامن شدن دریای سرخ توسط حوثی‌ها چندان زمینه مثبتی دیده نمی‌شود.»

مرتضی افقه با توجه به مساله انتخابات مجلس و امید به کنترل بازار ارز دستکم تا ۱۱ اسفند توسط دولت رئیسی تصریح می‌کند: «دولت که به طور کامل خود را منفعل نشان داده است و در حالی که انتظار این بود که حداقل به لحاظ سیاسی و برای تشویق مردم به حضور در انتخابات دستکم این‌بازار مهیج را کنترل می‌کرد، اما می‌بینیم که اوضاع جنگی در منطقه و به خصوص با تحولات تند روزهای اخیر در واقع فرمان رادر همان حد مختصری که می‌توانست با سرریز ارز در بازار قیمت را کنترل کند، از دولت گرفته است. اکنون

نیز دولت قادر به کنترل گری مورد نظر نیست. از سوی دیگر دولت نیز آن قدر ارز ندارد که به بازار برای کاهش قیمت تزریق کند و حتی اگر ارز لازم را داشته‌باشد، چون ناچار است که برای نیازهای ضروری کشور آن‌ها را حتی تا ۱۱ اسفند

در گفتگو با یک اقتصاددان

تشریح شد

اصلی‌ترین محرک‌های بازار ارز ایران

یک کارشناس مسائل اقتصادی می‌گوید: زمانی که التهاب در بازار باشد، یا زمینه بروز تورم در بازار وجود داشته باشد عملاً کارگزاران اقتصادی از جمله از تولید کننده و نیز مصرف کننده به سمت تثبیت دارایی‌های خود حرکت می‌کنند و حالا این دارایی‌ها در ابتدا به سراغ بخشی می‌روند که قدرت نقد شسوندی بالایی دارد، مثلاً طلا و ارز و در ادامه نیز به سراغ دارایی‌های دیگر همچون خودرو و مسکن می‌روند و به‌طور طبیعی نیز مشخص است که با افزایش قیمت در بازار ارز، تمام این بازارها دچار نوسان خواهند شد.

قیمت دلار در حالی طی روزهای اخیر رشدی پر نوسان را تجربه کرده که تاکنون تقریباً همه سیاست‌های دولت تنها معطوف به گفتار درمانی بوده و از سوی دیگر با زست مدیریت بازار و تزریق ارز، در تلاش است تا بازار را به هر صورت ممکن به کنترل خود درآورد. در همین حال، اما رفتار بازار نشان از افزایش انتظارات تورمی دارد.

کما اینکه بنا بر اعلام فعالان بازار، سسد مقاومتی دلار اول ۵۵ هزار تومان بود که در روزهای گذشته، شکسته شد. سسد مقاومتی دوم نیز بنا بر اعلام معامله‌گران ۵۷ هزار تومان بوده است و سسد مقاومتی سوم که سد بسیار مهمی است سد ۶۰ هزار تومان است؛ سدی که مشخص سیاست‌گذار

۳

اقتصاد و بازار

۴

دست بانک مرکزی بسته است چرا که ذخایر ارزی چندانی در دسترس ندارد.

حقیقت این است که در این شرایط دولت تنها کاری که می‌توانست انجام بدهد همین بود که تا حدودی در صورت وجود ذخایر ارزی، این ذخایر را وارد بازار کند.

ولی آنقدر نگرانی از بازار وجود دارد که این مختصر ابزاری که بانک مرکزی دارد نیز چندان اثری بر بازار نخواهد داشت.

نقد و نظر اقتصاددانان

پنجشنبه- ۱۲ بهمن ماه ۱۴۰۲- سال هفتم- شماره ۱۷۳۸

بازتاب

مجوز دولت برای واردات خودروهای تا ۳۵ هزار یورویی به جانبازان

رئیس بنیاد شهید از مجوز واردات خودروهای وارداتی تا ۳۵ هزار یورو توسط جانبازان خبر داد.سید امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی دیروز در حاشیه جلسه هیات‌دولت در جمع خبرنگاران، گفت: جانبازان دارای بیش از ۵۰درصد جانبازی طبق قانون بودجه می‌توانند مشمول واردات خودرو شوند. وی ادامه داد: دو سه ممنوعیت وجود داشت که ممنوعیت پنج ساله فروش خودروی وارداتی یکی از آنها بود. مسئله بعدی که امروز با حمایت وزیر صمت در هیات دولت تعیین تکلیف شد مجوز خودروی وارداتی تاریخ قیمت ۲۵هزار یورویی بود. با این مصوبه جانبازان می‌توانند هم خودشان خودرو وارد کنند یا می‌توانند از طریق شرکت‌های معرفی شده از سوی وزارت صمت اقدام کنند. این مجوز در آیین‌نامه قبلی محدود به شرکت‌های معرفی شده توسط وزارت صمت بود.

کاهش نرخ رشد نقدینگی به ۲۵.۲ درصد در پایان دی

رئیس کل بانک مرکزی از کاهش نرخ رشد نقدینگی به ۲۵.۲ درصد در پایان دی خبر داد.

محمد رضا فرزین در جلسه دیروز- چهارشنبه ۱۱ بهمن ۱۴۰۲- هیأت دولت از سه مؤلفه نرخ رشد نقدینگی، نرخ رشد پایه پولی و نرخ رشد خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی گزارش‌شی ارائه کرد که بر اساس آن هدفگذاری کاهش نرخ رشد نقدینگی به ۲۵ درصد تا پایان سال، ۲ ماه زودتر محقق شده و در پایان دی به عدد ۲۵.۲ درصد رسیده است که پایین‌ترین نرخ در ۵۵ ماه گذشته از خرداد ۱۳۹۸ تاکنون محسوب می‌شود. بر اساس این گزارش، نرخ رشد پایه پولی کشور که در ابتدای سال ۴۵ درصد بود، به عدد ۳۱.۷ درصد کاهش یافته است. نرخ ۵.۲ درصدی رشد خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی هم بخش بعدی گزارش رئیس کل بانک مرکزی بود که فرزین در توضیح آن گفت: برخی این نظر را مطرح می‌کردند که بانک مرکزی با فروش ذخایر ارزی کشور به دنبال کنترل رشد پایه پولی است، اما ما توانستیم ضمن کنترل پایه پولی، ذخایر ارزی کشور را نیز بالا ببریم.

توضیحات وزیر ارتباطات درباره پرتاب ماهواره‌های ایرانی

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات توضیحاتی را درباره پرتاب‌های اخیر ماهواره توسط ایران ارائه کرد.

عیسی زارع‌وحید دیروز در حاشیه جلسه هیئت‌دولت در جمع خبرنگاران با اشاره به پرتاب اخیر ماهواره از سوی ایران اظهار کرد: برای اولین بار ما توانستیم دو کار بزرگ انجام دهیم، اول اینکه سه ماهواره به صورت هم‌زمان توسط ماهواره‌بر سیمرغ با موفقیت قرار دادیم و دوم اینکه در مدار بیضوی ۴۵۰ حدائقل ارتفاع یعنی به قول متخصصین حضیض آن ۴۵۰ کیلومتر و اوج آن ۱۱۱۰ کیلومتر بود دسترسی پیدا کنیم.

برای واگذاری تیم‌های استقلال و پرسپولیس هنوز تصمیمی گرفته نشده است

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی بیمارستان گاندی را موظف به پرداخت حق سنوات و عیدی کارکنان این بیمارستان دانست. سید صولت مرتضی حاشیه جلسه هیات‌دولت در جمع خبرنگاران، گفت: برای واگذاری تیم‌های استقلال و پرسپولیس بیمارستان گاندی که حق بیمه پرداخت کرده‌اند، تا دایر شدن مجدد بیمارستان تحت پوشش بیمه بیکاری قرار می‌گیرند و می‌توانند از مزایای آن استفاده کنند.وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی بیمارستان گاندی را موظف به پرداخت حق سنوات و عیدی کارکنان این بیمارستان دانست.

پیش‌بینی رشد اقتصادی ایران صعودی شد

صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی خود از رشد تولید ناخالص داخلی جهانی را برای سال ۲۰۲۴ به سمت بالا بازبینی کرد. صندوق بین‌المللی پول (IMF) پیش‌بینی رشد اقتصاد جهانی خود را برای سال ۲۰۲۴ به سمت بالا اصلاح کرد که منعکس‌کننده ارتقا برخی از اقتصادهای پیشرو است.

پیش‌بینی می‌شود رشد جهانی در سال جاری میلادی، ۳.۱ درصد باشد که ۰.۲ درصد بیش‌تر از پیش‌بینی‌های قبلی این سازمان در ماه اکتبر است، در حالی که برآورد برای سال ۲۰۲۵ بدون تغییر در ۳.۲ درصد باقی مانده است.

تأمین یک میلیون قطعه زمین روستایی تا سال آینده

وزیر راه و شهرسازی، با بیان اینکه تا سال آینده یک میلیون قطعه زمین روستایی تأمین می‌شود، گفت: تا کنون ۵۰۰ هزار قطعه زمین برای واگذاری تأمین شده است. از وزارت‌راه و شهرسازی، "مهرداد بذریاش" در نشست تخصصی پایش عملکرد استان‌ها در نهضت ملی مسکن، پس از بررسی گزارش‌های ارائه شده در خصوص میزان پیشرفت پروژه‌ها و طرح‌های استان‌ها در حوزه راه و مسکن و مسائل و چالش‌های پیش روه، افزود: در ۱۰ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۲ در حوزه آماده سازی زمین اقدامات خوبی انجام شده است. وی با بیان اینکه در حوزه روستایی هدفگذاری شد تا سال آینده یک میلیون قطعه زمین روستایی تأمین شود، گفت: طبق اعلام بنیاد مسکن انقلاب اسلامی تا کنون ۵۰۰ هزار قطعه زمین تأمین شده است.

یادداشت

کم‌درآمدها و مالیات بر ارزش افزوده

جعفر قادری
عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس

مالیات بر ارزش افزوده شامل مواد اولیه و خام کالاهای اساسی مورد مصرف مردم نیست اما وقتی این مواد از شکل خام به کالای دیگری تبدیل می‌شوند شامل پرداخت مالیات خواهند بود. منابع درآمدی بودجه، درآمدهای نفتی و یادآمدهای مالیاتی است و وقتی درآمدهای نفتی در یک حد مشخص و محدود است بقیه‌مصادر دیگر نقش قابل توجهی ندارند و کسری بودجه می‌یاست از محل درآمدهای مالیاتی تأمین شود. البته باید تلاش شود تا هزینه‌های جاری و عمرانی رشد زیادی نداشته باشد و کاهش پیدا کند ضمن اینکه تکیه بر درآمدهای مالیاتی بدان معنی نیست که برای صرفه جویی در کاهش هزینه‌ها تلاش نشود ولی با توجه به آنچه که در مورد محدودیت فروش نفت گفته شد برای اینکه تراز جاری بودجه منطقی و مثبت شود، باید اتکای بودجه به درآمدهای نفتی کاهش پیدا کند.

برای تأمین کسری بودجه و تأمین هزینه‌های دولت طبیعتاً باید یک راهکار داشته باشیم، از آنجا که تحریم‌ها در فروش نفت بی تأثیر نیستند و حتی اگر ما تحریم نباشیم ظرفیت‌ها اجازه تولید و فروش نفت بیشتر را به ما نمی‌دهد، پس در این صورت ما هیچ راهی نداریم جز اینکه این کسری را با درآمدهای مالیاتی تأمین کنیم. در درآمدهای مالیاتی می‌توانیم مالیاتی را انتخاب کنیم که کمترین تاثیر را روی تولید داشته باشد و آن را با مشکل مواجه نکند. یکی از این نوع مالیات‌ها، مالیات بر خانه‌های خالی، لوکس، خودروهای لوکس واز این قبیل است. مالیات بر تولید، مالیات بر سود واحدهای تولیدی است که چند سال است آن را از ۲۵ درصد به ۱۸ درصد کاهش داده‌ایم، سعی بر این بوده که مالیات کمترین آثار را بر تولید بگذارد و این افزایش سهم مالیاتی موجب تضییع حقوق تولید کنندگان نشود و شاهد کاهش رونق تولید نباشیم. ضمن اینکه اعتماد مردم برای ما اهمیت بسیاری دارد و می‌بایست بکوشیم تا موجبات ناراضیاتی آنها را فراهم کنیم، از این رو در بحث مالیات بر ارزش افزوده، مالیات بر کالاهای اساسی نظیر نان، برنج، شیر و... گرفته نمی‌شود ولی اگر مثلاً شیر به بستنی تبدیل شد باید مالیات آن گرفته شود. یا از اقلام کشاورزی مصرفی خانواده‌ها مالیات گرفته نمی‌شود ولی اگر در رستوران طبخ شود مالیات آن اخذ خواهد شد.

از آنجا که اغلب خانواده‌های کم‌درآمد کمتر به رستوران می‌روند کمتر مشمول مالیات بر ارزش افزوده می‌شوند و فقط خانواده‌هایی که این اقلام را به شکل تغییر یافته مصرف می‌کنند این مالیات را پرداخت می‌کنند. در مجموع، مالیات بر ارزش افزوده شامل مواد اولیه و خام کالاهای اساسی مورد مصرف مردم نیست اما وقتی این مواد از شکل خام به کالای دیگری تبدیل می‌شوند شامل پرداخت مالیات خواهند بود.

باید یادآور شد، در دو سال گذشته نرخ رشد مالیات ۶۰ درصد بوده و اسما به ۴۹ درصد کاهش یافته است واز آنجا که در قانون بودجه ۱۴۰۳ مالیات سهم قابل توجه و نقش پررنگی دارد رشد درآمدهای مالیاتی دو برابر رشد بودجه در نظر گرفته شده است. دولت اصرار داشت سالی یک درصد به ارزش افزوده اضافه و نرخ ارزش افزوده از میزان بالاتری بر خوردار شود که مجلس نپذیرفت و در نهایت ۱ درصد به آن اضافه کرد.همچنین دولت برای اجرای همسان سازی حقوق بازنشستگان، نیاز به منابع مالیاتی دارد و اگر این پیش شرط محقق نمی‌شد باید همسان سازی را منتفی می‌کرد اما اکنون، بنظر می‌رسد افزایش مالیات‌های مصوب، بتواند کسری بودجه و همسان سازی را پوشش دهد.

یادداشت

مدالی‌ها جای خودش خانم سلبریتی!

مالیات‌تان را بدهید

عرفان حاج بابایی
روزنامه نگار

چرا باید بین ورزشکار و غیرورزشکار و با سلبریتی و غیر سلبریتی در پرداخت مالیات تفاوت وجود داشته باشد؟

سلبریتی بودن مواهب و مضرات مختلفی دارد. مواهب و مزایای آن را می‌توان درآمدهای بالا و متنوع و شهرت فراوان دانست و طبیعتاً هر پدیده‌ای، مشکلات و مصائبی هم دارد.

اما انتشار یک کلیپ از شهریانو منصوریان قهرمان ووشوی زنان ایران، بحث‌هایی را به وجود آورد. او در این ویدئو مدعی شده که اداره مالیات، او را در سایه سلبریتی‌ها و بلاگرهای اینستاگرامی قرار داده و باید بابت این مسئله مالیات بپردازد.

منصوریان اما به این نکته توجه نکرده که او خود انتخاب کرده که وارد عالم سلبریتی‌ها شود، مشهور گردد و فالوئر جذب کند. او حالا در آن مواهب این امر هم بهره مند می‌شود و به لطف انجام تبلیغات، حتماً ما به ازای مادی قابل توجهی هم به دست می‌آورد. نمی‌توان موارد مثبت سلبریتی بودن را به دست آورد اما نکات منفی آن را نخواست. این پرداخت مالیات هم قطعاً از همان موارد منطقی سلبریتی بودن است. خوب یا بد، مطابق قانون بودجه سالیانه کشور، چنین مالیاتی باید از سلبریتی‌ها دریافت شود و درست یا غلط، شهریانو هم در این فهرست قرار گرفته آیا او حاضر است برای خروج از این فهرست، دور فعالیت‌های تبلیغاتی و شهرتی که از این فضا به دست آورده را خط بکشد؟ احتمالاً او هم در خلوت خود وقتی به چنین مسائله‌ای فکر کند، می‌بیند که متناقض مادی و معنوی‌ای که از این طریق کسب می‌کند، از مضرات آن بیشتر است.

ضمن آن‌که در پایان باید این نکته را یادآور شد و فراموش نکردیم که تمام شهروندان جامعه، این مالیات را می‌پردازند. آیا آن کالایی بدون احتساب مالیات بر ارزش افزوده خرید و فروش می‌شود؟ آیا مالیات کارمندان دولت مستقیماً از حقوق ماهیانه آن‌ها کسر نمی‌شود؟ آیا کسبه و صاحبان مشاغل آزاد، امکان عدم پرداخت مالیات دارند؟ وقتی پاسخ چنین سئوالاتی واضح است، این سؤال پیش می‌آید که چرا شهروانو منصوریان و امثالهم نباید مالیات بدهند؟ فقط چون مدال‌های رنگارنگ آسیایی و جهانی دارند؟ قانع کننده نیست!

روزنامه سراسری اقتصادی - اجتماعی نقش اقتصاد - صاحب امتیاز و مدیر مسئول: امیر دبیانی

- سردبیر: زهره دبیانی - قائم مقام مدیر مسئول: محیا سادات بهره دار

- مدیر بازرگانی: آرزو صیوری - شهرستان ها: مرضیه خوشکار

- دبیر سرویس ایران و جهان: سامان سفالگر - دبیر سرویس راه و مسکن: سید محسن بهره‌دار - دبیر سرویس بازار مالی: فاطیماه میرزایی دخت

دبیر سرویس اقتصاد و بازار: آرزو صیوری - دبیر سرویس جامعه: فاطمه دبیانی - دبیر سرویس ایران و جهان: مرضیه خوشکار

دبیر سرویس نفت و انرژی: نسیم نوربخش - گفت وگو: محبوبه بیدکی - خبرنگاران آزاد: اعظم السادات هراتی - مجتبی رحیمی

وحدید حاج سعیدی- پژمان صالحی- سعید قصابیان- نسرین هزاره مقدم - داوود سلیمانی- زهرا ترابی

گرافیک و صفحه آرایی: رامین خسروی - پشتیبانی سایت: امید فرمانی - ناظر چاپ: مصطفی حسن زاده

ریسک بالای خرید طلا

مهدی جهانشاهلوراد

روزنامه نگار

تنش‌های اخیر در خاورمیانه بازار ارز را تحت تأثیر قرار داده و رشد قیمت دلار باعث افزایش قیمت سسکه و شده است؛ به طوری که سسکه بار دیگر به بالای ۳۴ میلیون تومان رسید و هر گرم طلای ۱۸ عیار نیز حدوداً به ۳ میلیون تومان رسیده است.

نادربذرافشان، رییس اتحادیه طلا و جواهر تهران با بیان اینکه افزایش قیمت سسکه و طلا در هفته جاری بیش از انس جهانی طلا بوده است، گفت: در طی این هفته بازار سسکه و طلا در روند افزایشی قرار دارد که دلیل آن نوسان بازار ارز بوده است هر چند انس جهانی نیز ۱۹ دلار افزایش یافته است؛ اما افزایش قیمت سکه و طلا کمی بیشتر از آن بوده است. وی افزود: البته در این بازار التهاب تقاضا وجود دارد و شرایط روند عادی را طی می‌کند و التهاب نرخ ارز بازار سسکه و طلا را تحت تأثیر قرار داده است. بذرافشان گفت: زمان و نحوه عرضه سسکه‌های بدون تاریخ از سوی بانک مرکزی هنوز اعلام نشده است؛ اما اگر بانک مرکزی با بازار ارز ورود کند، همچنین شرایط عرضه سسکه مشخص شود می‌تواند در روزهای پایانی سال به بازار ثبات ببخشد. وی در پیش‌بینی از آینده بازار نیز گفت: قیمت‌ها در طول یک ماه اخیر ثبات نسبی را طی کرده است مردم دیگر منتظر کاهش یا افزایش خاصی نباشند؛ البته احتمال کاهش قیمت‌ها کم است چون زمانی که قیمت‌ها در طول یک ماه به ثبات می‌رسد معمولاً همان نرخ تثبیت می‌شود بنابراین مردم اگر تصمیم به مبادله دارند انجام دهند. بذرافشان افزود: باید ببینیم شرایط انس جهانی، بازار ارز و وضعیت تقاضا چگونه خواهد. به نظر نمی‌رسد در روزهای پایانی هفته بازار نوسان چشمگیری داشته باشد شاید حدوداً یک تا ۵ درصد قیمت‌ها تغییر کند.

گپ

نازنین خودی

روزنامه نگار

بازار خودرو که روند افزایش قیمت را از آغاز نیمه دوم سال آهسته آهسته شروع کرده بود، به دنبال جهش ارزی روزهای اخیر بر سرعت خود افزود تا آرامش نیم سال اول را جبران کند. تحلیلگران بازار خودرو معتقدند افزایش قیمت ارز حالا با خبرهای دیگری که هر یک چشم انداز افزایشی را از آینده بازار خودرو پیش روی ما می‌گذاشند همراه و بر برخی از خودروهای داخلی و خارجی را با رشد بین ۴ تا ۵۰ میلیون تومانی مواجه کرد. ناگفته نماند که در لحظه تنظیم این گزارش برخی مدل‌ها یا ثابت مانده و یا با کاهش همراه شده‌اند.

بر این اساس کوچک دنده‌ای S در روز سه شنبه، ۱۰ بهمن‌ماه با چهار میلیون تومان افزایش روی کانال ۴۰۰ میلیون تومان ایستاد. شاهین N نیز با رشد چهار میلیون تومانی به نرخ ۶۷۹ میلیون تومان رسید. رانا پلاس پاناروما حدود سه میلیون تومان گران‌تر شد و با ۶۵۵ میلیون تومان معامله شد. افزایش قیمت برای خودروهای خارجی، اما با شدت بیشتری همراه بوده و صد بازار تا لحظه تنظیم این گزارش نشان می‌دهد ام‌وی ام X۲۲ دنده‌ای اسپرت در عرض یک روز ۳۰ میلیون تومان گران‌تر شده و روی کانال ۸۰۰ میلیون تومان معامله می‌شود. جک S۳ اتوماتیک از ابتدای روز توانست ۵۰ میلیون تومان با ۶۵۵ میلیون تومان معامله شود.

دو کارشناس بازار خودرو رشد قیمت‌ها در بازار خودرو را ناشی از افزایش قیمت و هزینه دلار می‌دانند، روندی که با نزدیک شدن به پایان سال چندان دور از انتظار نبود و زمزمه‌های آزادسازی قیمت خودرو و حذف شورای رقابت آن را تشدید می‌کرد. اما این عامل چقدر محتمل

تنش‌های منطقه‌ای؛

آزمونی برای تداوم رشد اقتصادی ایران

جواد صالحی اصفهانی
اقتصاددان

پس از ۶ سال "فشار حداکثری" ایالات متحده، اقتصاد ایران همچنان در برابر پیش‌بینی‌های وحشتناک فروپاشی اقتصادی که انگیزه خروج عجولانه ترامپ در سال ۲۰۱۸ از توافق هسته‌ای ایران (موسوم به برجام) بود، مقاومت می‌کند. دولت بایدن نیز در ۳ سال گذشته همان سیاست فشار اقتصادی ترامپ را ادامه داد با این منطق که هرچه اقتصاد ایران ضعیف‌تر باشد، تهران بیشتر در برابر خواست‌های واشنگتن تمکین خواهد کرد.

تاب آوری اقتصاد ایران با این واقعیت همراه است که در ۹ ماهه اول سال مالی ایران ۳۰ اسفند ۱۴۰۱ تا ۳۰ تاذر ۱۴۰۲، تولید ناخالص داخلی با نرخ سالانه ۶٫۷ درصد رشد داشته‌ و از پیش‌بینی‌های بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول که در حدود ۴ درصد بوده، فراتر رفته است و در منطقه غرب آسیا بالاترین رشد اقتصادی را تجربه کرده است.

اسماً، پس از بیش از یک‌دهه کاهش سطح سطح زندگی مردم، تاب‌آوری در برابر تحریم، تنها چیزی نیست که مردم عادی ایران به دنبال آن باشند. در نتیجه اعمال مجدد تحریم‌ها توسط ترامپ در سال ۲۰۱۸، رشد اقتصادی ایران ۱۳٫۶ درصد کاهش یافت که از نرخ رشد سالانه مثبت ۹٫۵ درصدی طی سال‌های ۲۰۱۶-۲۰۱۷، زمانی که برجام تحریم‌های آمریکا را کاهش داده بود، به منفی ۴٫۱ درصد در سال ۲۰۱۹-۲۰۱۸ رسید.

از سال ۲۰۲۰ و با کمک افزایش درآمدهای نفتی، اقتصاد ایران تا حدودی بهبود یافته است و به طور پیوسته، حدود ۴ درصد در سال رشد می‌کند. حتی آسیب‌های ناشی از همه‌گیری کووید-۱۹ که بیشتر در زمینه اشتغال بود، ترمیم شده است و اکنون اشتغال به سطح قبل از همه‌گیری بازگشته است. اما، در حالی که جنگ اسرائیل علیه غزه ادامه دارد، تنش‌ها و درگیری‌های نیابتی با ایالات متحده می‌تواند این دستاوردهای شکننده را در معرض خطر معکوس قرار دهد.

این رشد اندک کمک چندانی به کاهش ناراضیاتی عمیق مردم عادی ایران از اقتصاد نکرده است. استانداردهای زندگی هنوز به سطح قبل از ترامپ بازنگشته است و تورم همچنان بسیار بالاست. در سال ۲۰۲۲، هزینه‌های سرانه خانوارها ۲٫۷ درصد کمتر از سطح سال ۲۰۱۷ بوده و بسیار کمتر از رقمی است که

میدان فاطمی - خیابان فاطمی به سمت خیابان

ولیعصر - کوچه غزالی پلاک ۶ طبقه ۳- واحد ۱۰

شماره تماس و نمابر: ۵۷-۸۸۹۱۸۰ - ۸۸۹۶۷۶۹۰

بازرگانی: ۰۹۳۳۷۱۹۰۸۸۱

کدپستی: ۱۴۱۵۸۹۴۸۱۳

آدرس ایمیل: naghsheeghtesad@gmail.com

لینوگرافی و چاپ: شاخه سبز

www.naghsheeghtesadonline.ir

عکس روز

عزیمت هزاران فلسطینی از شهر خان یونس غزه به سمت مرز رفح / آسوشیتدپرس

می‌کند. حالا اگر چه با فشار دولت سایبایا اعلام کرده پیش فروش می‌کند یا مدیران موتور به زودی ۳۵ هزار خودرو به بازار می‌دهد، اما گمان نمی‌کنم اثر گذار باشد مگر این که قیمت دلار کاهش یابد.

■ **خروج خودروی رقابت صد فاکسورج از ویترین**

قیمت گذاری دستوری خودرو است

در پاییز اسماسل معاون حمل‌ونقل و زارت صمت اعلام کرده بود قیمت گذاری خودروهای داخلی به زودی از دست شورای رقابت خارج و به هیات‌مدیره خودروسازان واگذار شود. این اخبار خیلی زود زمزمه آزادسازی نرخ خودرو را بر سر زبان‌ها انداخت حال آن که به گفته کاکایی شورای رقابت صرفاً خود را از ویترین قیمت گذاری دستوری بیرون آورده است.

او در ادامه تصریح می‌کند: قبلاً وزارت صمت اطلاعات رami گرفت بعد از تأیید آن را به سازمان حمایت می‌برد، این نهاد هم آن را به شورای رقابت می‌برد، تا تأییدیه می‌گرفت و بعد بحث سر این بود که کدام نهاد اعلام کند! این روند طولانی بود. حالا شورای رقابت با مصوبه اخیر خود گفته نیازی به تأییدیه من نیست، اما فرمول به همان شکل است. طبق این مصوبه اگر چه شورای رقابت خود را از دادن تأییدیه حذف، اما در زمانی که بازار بنه هم بخورد خود را محق می‌داند تا سلسازمان حمایت را بازخواست کند؛ لذا به آن معناست که بناست نظارت کنند نه این که از قیمت گذاری حذف شده باشد.

به گفته کاکایی اتفاقاً قیمت گذاری همچنان دستوری است و هیچ حرکتی هم به سمت آزادسازی قیمت‌ها تا این لحظه صورت نگرفته است. اگر چه امکان دارد در تبلیغات ببینیم که اعلام شود قیمت گذاری از سوی خودروساز انجام می‌شود، اما در واقعیت چیزی عوض نشده و صرفاً فشار شورای رقابت خود را از مقام پاسخگوبا ناظر تغییر داده است.

شده قبلی جلوگیری کند.

افزایش تنش‌ها باعث شده است که ریتال که ماه‌ها از ثبات برخوردار بود، تنها در دو هفته گذشته ۱۰ درصد از ارزش خود را در بازار آزاد از دست بدهد. اگر کاهش ارزش ریتال ادامه پیدا کند، کاهش تورم به زیر ۳۰ درصد در ماه‌های آینده بسیار سخت تر خواهد شد.

اجرای سهل‌گیرانه تر تحریم‌های نفتی از زمان انتخاب بایدن، با هدف جلوگیری از افزایش ذخایر اورانیوم غنی شده ایران و آزادی زندانیان آمریکایی، به تهران اجازه داد تا نفت بیشتری بفرشند. درآمدهای نفتی بیشتر بزرگترین عامل در بهبود اقتصاد ایران بوده است. بر اساس گزارش مرکز آمار ایران، در ۳ سال اخیر ارزش افزوده بخش نفت و گاز ۲ برابر تولید ناخالص داخلی رشد داشته است. بنابراین، اگر وااستگتن تصمیم بگیرد صادرات نفت ایران را باشدت بیشتری کنترل کند، رشد اقتصادی آسیب خواهد دید.

در نهایت، در بلندمدت، مولفه‌های مالی تحریم‌های ایالات متحده مانع از آن می‌شود که ایران با کاهش ارزش پول خود از افزایش صادرات غیرنفتی خود استفاده کند. کاهش ارزش ریتال، هزینه نیروی کار غیر ماهر ایرانی را به حدود ۱۰ دلار در روز کاهش داده است که نصف متوسط دستمزد یک کارگر غیر ماهر در چین است.

کاهش ارزش ه‌ها به ایران کمک کرد تا محصولات تولیدی خود را جایگزین واردات کند، اما این جایگزینی محدودیت‌هایی دارد، به ویژه با کاهش تقاضای داخلی برای مبارزه با تورم. بهبود اقتصادی کامل‌تر در برابر کاهش احتمالی صادرات نفت مستلزم صادرات بیشتر کارخانه‌ها و خدمات است که تحریم‌های مالی آن را پر هزینه و دشوار می‌کند.

فراز از تحریم؟

موقفت‌های دیپلماتیک اخیر ایران انزوای آن را کاهش داده است، اما در کوتاهمدت به رشد اقتصادی تبدیل نخواهد شد. در سال ۲۰۲۳، ایران با کمک چنین روابط دیپلماتیک خود را با همسایگان خود در خلیج فارس ترمیم کرد. وارد بریکس شد، سازمان ملل به شامل بازیگران جهانی غیرمتعهد و در حال رشد است و به سلسازمان همکاری شانگهای پیوست که حداقل از نظر یک ناظر، "تغییر بازی" است.

در حالی که این تحولات نوید خوبی برای توانایی ایران برای مقاومت در برابر تحریم‌های ایالات متحده در بلندمدت است، بعید است که در کوتاه‌مدت به سرمایه گذاری و رشد اقتصادی بیشتر تبدیل شود.

آنچه این موقفت‌ها تاکنون به دست آورده‌اند این است که مقامات دولت ایران را متقاعد کنند که استراتژی مقاومت آنها در برابر فشار ایالات متحده، جایگاه جهانی جمهوری اسلامی را بالا برده است، علی‌رغم آنکه غرب سعی کرده آنها را منزوی کند. آن‌ها جهان چندقطبی در حال ظهور را دنبال می‌بینند که در آن تحریم‌های یکجانبه فشار خود را از دست می‌دهد و به ایران اجازه می‌دهد سرمایه‌زئوپلیتیکی جدید خود را به رشد اقتصادی تبدیل کند.